

Határozatok Tára

C-156/15. sz. ügy

**„Private Equity Insurance Group” SIA
kontra
„Swedbank” AS**

(az Augstākās tiesas Civillietu departaments [Lettország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – 2002/47/EK irányelv – Hatály – A »pénzügyi biztosíték«, a »figyelembe vehető kötelezettségek« és a pénzügyi biztosíték »nyújtásának« fogalma – A pénzügyi biztosíték fizetéseképtelenségi eljárás megindításától független érvényesítésének lehetősége – Értékpapírokból álló pénzügyi biztosítékre vonatkozó kikötést tartalmazó folyószámla-szerződés”

Összefoglaló – A Bíróság ítélete (negyedik tanács), 2016. november 10.

- Jogszabályok közelítése – Pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodások – 2002/47 irányelv – Hatály – Pénzügyi biztosítékról szóló megállapodás által biztosított pénzügyi kötelezettségek – Fogalom*
(2002/47 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 2. cikk, (1) bekezdés, f) pont)
- Jogszabályok közelítése – Pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodások – 2002/47 irányelv – Hatály – A 98/26 irányelv szerinti fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben történő elszámoláshoz használt számlákon elhelyezett pénzeszközökre való korlátozás – Kizártság*
(98/26 és 2002/47 európai parlamenti és tanácsi irányelv, (1) és (4) preambulumbekkezdés)
- Jogszabályok közelítése – Pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodások – 2002/47 irányelv – Hatály – Pénzügyi biztosíték nyújtása – Fogalom*
(2002/47 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 2. cikk, (2) bekezdés)
- Európai uniós jog – Értelmezés – Módszerek – Szó szerinti, rendszertani, történeti és teleologikus értelmezés – Az érintett jogi aktus céljának és általános rendszerének figyelembevétele*
- Jogszabályok közelítése – Pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodások – 2002/47 irányelv – A pénzügyi biztosítékról szóló megállapodások érvényesítése – Értékpapírokból álló pénzügyi biztosítékre vonatkozó kikötést tartalmazó folyószámla-szerződés – Azon lehetőség, hogy a biztosítékot a fizetéseképtelenségi eljárás biztosítéknyújtó elleni megindításától függetlenül érvényesítsék – Feltételek*
(2002/47 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 4. cikk, és 8. cikk, (1)–(3) bekezdés)

6. *Európai uniós jog – Elvek – Egyenlő bánásmód – Fogalom*

(Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 20. cikk)

7. *Jogszabályok közelítése – Pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodások – 2002/47 irányelv – A pénzügyi biztosítékról szóló megállapodások érvényesítése – A fizetéseképtelenségi eljárás biztosítéknyújtó elleni megindításának joghatásai szempontjából eltérő bánásmód a pénzügyi biztosítékok és más biztosítéktípusok elfogadói között – Az egyenlő bánásmód elvének megsértése – Hiány*

(2002/47 európai parlamenti és tanácsi irányelv, 1. cikk, (2) bekezdés, e) pont, és 3. cikk, 4. cikk, (1) bekezdés, és 8. cikk, (2) bekezdés)

8. *Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések – A Bíróság hatásköre – Korlátok – Általános vagy hipotetikus kérdések – Az alapeljárás tárgyára tekintettel absztrakt és tisztán hipotetikus jellegű kérdés – Elfogadhatatlanság*

(EUMSZ 267. cikk)

9. *Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések – Elfogadhatóság – Olyan kérelem, amely nem ismerteti a tényállást és a jogszabályi háttérrel, és nem fejt ki az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek a Bíróság elé terjesztését igazoló okokat – Elfogadhatatlanság*

(EUMSZ 267. cikk; a Bíróság alapokmánya, 23. cikk; a Bíróság eljárási szabályzata, 94. cikk, c) pont)

1. A pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról szóló 2002/47 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének f) pontjában szereplő, „figyelembe vehető kötelezettségek” fogalom meghatározás olyan helyzetre vonatkozik, amelyben a biztosíték a banknak a számlatulajdonossal szemben fennálló összes követelését fedezi. Ugyanis egyrészt, mivel a 2002/47 irányelv szövegében nincsen kifejezett korlátozás, az „azon kötelezettségek”, amelyek „pénzbeli elszámolásra jogosítanak fel” fordulatot, amely a 2002/47 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének f) pontjában lévő fogalom meghatározásban szerepel, úgy kell értelmezni, mint amely minden pénzügyi elszámolásra feljogosító kötelezettségre, és ebből következően a számlatulajdonosnak a bankjával szemben fennálló olyan közöségi pénzügyi tartozásaira is vonatkozik, mint a számlafenntartási díj.

Másrészt, mivel a figyelembe vehető kötelezettségek magának a 2002/47 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének f) pontjában szereplő fogalom meghatározás szövegének értelmében állhatnak teljesen vagy részlegesen tényleges vagy várható kötelezettségekből, ideértve a keretmegállapodásból vagy hasonló rendelkezésből eredő kötelezettségeket is, e fogalom meghatározás olyan helyzetre is vonatkozik, amelyben a biztosíték nemcsak valamely egyedi követelést, hanem a banknak a számlatulajdonossal szemben fennálló összes követelését fedezi.

(vö. 30–32. pont)

2. Igaz ugyan, hogy a pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról szóló 2002/47 irányelvet – amint az annak (1) és (4) preambulumbekkezdéséből kitűnik – többek között a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben az elszámolások véglegességéről szóló 98/26 irányelv összefüggésében fogadták el, és az uniós jogalkotó előnyösnek vélte a fizetési rendszerek és az ezen utóbbi irányelvben meghatározott rendelet keretében nyújtott biztosítékokat közös szabályozás hatálya alá vonni, ahogy arra a (4) preambulumbekkezdése is emlékeztet, a 2002/47 irányelv sem marad el attól e meglévő jogszabályok kiegészítésében, mivel további kérdésekkel foglalkozik és további lépéseket is

tesz. Ebből az következik, hogy a 2002/47 irányelv tárgyi hatálya nem tekinthető úgy, mint amely a 98/26 irányelv szerinti fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben történő elszámoláshoz használt számlákon elhelyezett pénzeszközökre korlátozódik.

(vö. 34., 35. pont)

3. A pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról szóló 2002/47 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének első mondatában szereplő fogalommeghatározás szerint a pénzügyi biztosíték rendelkezésre bocsátása a pénzügyi biztosíték átadására, átruházására, tartására, nyilvántartásba vételére, vagy másképpen oly módon történő kijelölésére vonatkozik, hogy e pénzügyi biztosíték a biztosíték elfogadójának vagy az ő nevében eljáró személynek a birtokában vagy ellenőrzése alatt legyen. Az olyan biztosíték elfogadója, amely közönséges bankszámlán elhelyezett pénzeszközökre vonatkozik, csak akkor tekinthető olyanak, mint akinek e pénzeszközök a birtokába vagy ellenőrzése alá kerültek, ha a biztosíték nyújtója azzal nem rendelkezhet.

(vö. 37., 44. pont)

4. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 39. pont)

5. A pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról szóló 2002/47 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az az olyan pénzügyi biztosíték esetében, amelynek keretében a bankszámlán elhelyezett pénzeszközök a számlatulajdonossal szemben fennálló követeléseinek fedezése céljából értékpapírokból álló pénzügyi biztosítékként állnak a bank rendelkezésére, csak akkor ruházza e biztosíték elfogadójára azt a jogot, hogy e biztosítékot a fizetési képtelenségi eljárás biztosítéknyújtó elleni megindításától függetlenül érvényesítse, ha egyrészt az említett biztosítékot képező pénzeszközöket a fizetési képtelenségi eljárás megkezdése előtt vagy annak megkezdése napján helyezték el a kérdéses számlán, amennyiben a bank bizonyította, hogy nem volt tudomása arról, hogy ez az eljárás megindult, illetve nem is kellett arról tudnia, másrészt, ha az említett számla tulajdonosa nem rendelkezhetett az említett pénzeszközökkel, miután azokat ugyanezen a számlán elhelyezték.

Ugyanis a pénzügyi biztosíték főszabály szerint nem tartozik a 2002/47 irányelv hatálya alá, ha azt a fizetési képtelenségi eljárás megindítása után nyújtották. Ezen irányelv 8. cikkének (1) és (3) bekezdése lényegében megakadályozza, hogy a fizetési képtelenségi eljárás visszamenőlegesen hatást gyakoroljon az ezen eljárás megindítását megelőzően nyújtott pénzügyi biztosítékokra. Ezzel szemben az említett irányelv 8. cikkének (2) bekezdése értelmében a biztosítékról szóló megállapodás a törvény előtt csak kivételesen érvényesíthető, ha a biztosítékot az ilyen eljárás megindítását követően nyújtották, és harmadik felekre nézve csak kivételes esetben kötelező, azaz amennyiben a biztosíték elfogadója bizonyítani tudja, hogy nem tudott ezen eljárás megkezdéséről és nem is kellett arról tudnia. Ebből következik, hogy ezen irányelv – az ugyanezen irányelv 8. cikke (2) bekezdése szerinti esetekre is figyelemmel – nem terjed ki a fizetési képtelenségi eljárás megkezdése után nyújtott biztosítékokra.

(vö. 45., 46., 54. pont és a rendelkező rész)

6. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 49. pont)

7. A pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról szóló 2002/47 irányelv által bevezetett rendszer, miközben kizárja, hogy a pénzügyi biztosítékok nyújtása alaki követelmény teljesítésétől függjön, a fizetési képtelenségi eljárás biztosítéknyújtó elleni megindításától függetlenül e biztosítékok elfogadójára ruházza az e biztosítékok érvényesítéséhez való jogot. E rendszer ennél fogva előnyt biztosít a pénzügyi biztosítékoknak az egyéb olyan biztosíték típusokkal szemben, amelyek nem tartoznak ezen irányelv

hatálya alá. Márpedig az ilyen eltérő bánásmód objektív szemponton alapul, amely a 2002/47 irányelv jogszerű célkitűzésével kapcsolatos, amely a pénzügyi rendszer stabilitásának biztosítása érdekében a jogbiztonság és a pénzügyi biztosítékok hatékonyságának erősítésére irányul.

Továbbá a 2002/47 irányelv tárgyi hatálya a biztosíték nyújtásától függ és – ezen irányelv 8. cikke (2) bekezdésére tekintettel – megköveteli, hogy e biztosítéknyújtásra a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása előtt kerüljön sor. Ebből következik, hogy a 2002/47 irányelv által bevezetett rendszer a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően a biztosíték nyújtójának bankszámláján elhelyezett összegekre főszabály szerint nem terjedhet ki. Egyébiránt az említett irányelv személyi hatályát illetően az 1. cikkének (3) bekezdése felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy kizárhatják azon pénzügyi biztosítékról szóló megállapodásokat, amelyeknél az egyik fél az ugyanezen irányelv 1. cikke (2) bekezdésének e) pontjában említett személy. Végül a 2002/47 irányelv által bevezetett rendszer a biztosítéknyújtó eszközeinek csak egy részét érinti, amellyel kapcsolatban bizonyos fajta tulajdonelvonást fogadott el. E körülmények között a 2002/47 irányelv érvényessége az egyenlő bánásmód elvének szempontjából nem kérdőjelezhető meg.

(vö. 50–53. pont)

8. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet nem az általános vagy hipotetikus kérdésekkel kapcsolatos tanácsadó vélemények megfogalmazása indokolja, hanem az uniós jogra vonatkozó jogvita tényleges megoldásának szükségessége. E tekintetben, ha a kérdést előterjesztő bíróság elismeri, hogy a kérdések az alapjogvita vonatkozásában tisztán hipotetikus jellegűek, az a körülmény, hogy a feltett kérdések a nemzeti törvény Alkotmánybíróság általi esetleges alkotmányossági vizsgálata során relevánsnak bizonyulhatnak, nem változtat az említett kérdések hipotetikus jellegén.

(vö. 56–58. pont)

9. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 61–63. pont)